2025/1134

4.6.2025.

ODLUKA VIJEĆA (Euratom) 2025/1134

od 22. svibnja 2025.

o donošenju dodatnog istraživačkog programa za 2024.–2027. za reaktor s visokim protokom u Pettenu koji treba provesti Zajednički istraživački centar za Europsku zajednicu za atomsku energiju

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 7.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon savjetovanja sa Znanstvenim i tehničkim odborom,

budući da:

(1) Reaktor s visokim protokom u Pettenu („HFR”) važan je resurs za istraživanja Zajednice koja se odnose na znanost o materijalima, ispitivanja materijala, nuklearnu medicinu i sigurnost reaktora u području nuklearne energije.

(2) Rad HFR-a potpomognut je nizom dodatnih istraživačkih programa. Posljednji dodatni istraživački program, koji je uspostavljen na temelju Odluke Vijeća (Euratom) 2020/960 ([1]) za razdoblje od četiri godine, istekao je 31. prosinca 2023.

(3) S obzirom na kontinuiranu važnost HFR-a kao nezamjenjive infrastrukture za istraživanja Zajednice u području unaprjeđenja sigurnosti nuklearnih reaktora, zdravlja (što obuhvaća razvoj medicinskih izotopa za potrebe medicinskih istraživanja), nuklearne fuzije, temeljnih istraživanja, osposobljavanja i gospodarenja otpadom (uključujući mogućnost proučavanja sigurnosnog ponašanja nuklearnih goriva za reaktorske sustave koji su važni za Europu), HFR bi trebalo nastaviti podupirati u okviru dodatnog istraživačkog programa do kraja 2027.

(4) S obzirom na poseban interes za HFR-ove sposobnosti ozračivanja, Nuclear Research and consultancy Group V.O.F. („NRG”) i Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives („CEA”), kao provedbena tijela za Nizozemsku odnosno Francusku, sporazumjeli su se financirati čitavi dodatni istraživački program za HFR u razdoblju od 2024. do 2027. putem doprinosa u opći proračun Unije u obliku vanjskih namjenskih prihoda.

(5) Ti bi doprinosi trebali biti namijenjeni za financiranje rada HFR-a kako bi se poduprli istraživački program i redovito održavanje HFR-a. Ako operater NRG službeno obavijesti nizozemsko nacionalno regulatorno tijelo o potpunom gašenju prije proglašenja stanja sigurne konzerviranosti, trebalo bi suspendirati plaćanja koja su još preostala za izvršenje te suspendirati sve Komisijine pozive za sredstava.

(6) Kako bi se osigurali kontinuitet dodatnih istraživačkih programa i neometana provedba dodatnog istraživačkog programa za HFR od 2024. do 2027., ova bi se Odluka trebala primjenjivati retroaktivno od 1. siječnja 2024.

(7) Vijeće guvernera Zajedničkog istraživačkog centra dostavilo je prethodno mišljenje ([2]) na temelju članka 4. stavka 2. Odluke Komisije 96/282/Euratom ([3]),

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

([1]) Odluka Vijeća (Euratom) 2020/960 od 29. lipnja 2020. o donošenju dodatnog istraživačkog programa 2020.–2023. za reaktor s visokim protokom u Pettenu koji treba provesti Zajednički istraživački centar za Europsku zajednicu za atomsku energiju (SL L 211, 3.7.2020., str. 14., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/960/oj).
([2]) Mišljenje od 7. studenog 2024.
([3]) Odluka Komisije 96/282/Euratom od 10. travnja 1996. o preustroju Zajedničkog istraživačkog centra (SL L 107, 30.4.1996., str. 12., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj).

Članak 1.

Donosi se dodatni istraživački program za rad reaktora s visokim protokom u Pettenu („program”), čiji su ciljevi navedeni u Prilogu I., za razdoblje od četiri godine, počevši od 1. siječnja 2024.

Članak 2.

Troškovi provedbe programa, procijenjeni na 26 815 000 EUR, u cijelosti se financiraju iz doprinosa Nizozemske i Francuske, putem Nuclear Research and consultancy Group V.O.F. („NRG”) odnosno Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives („CEA”). Raščlamba tog iznosa navedena je u Prilogu II. Ti se doprinosi smatraju vanjskim namjenskim prihodom u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]).

Članak 3.

1. Komisija je zadužena za upravljanje programom. U tu se svrhu obraća službama Zajedničkog istraživačkog centra.

2. Komisija obavješćuje Vijeće guvernera Zajedničkog istraživačkog centra o provedbi programa.

Članak 4.

Ako NRG službeno obavijesti nizozemsko nacionalno regulatorno tijelo o potpunom gašenju reaktora s visokim protokom, prije proglašenja stanja sigurne konzerviranosti, suspendiraju se obveze Nizozemske i Francuske, preuzete putem NRG-a odnosno CEA-e, koje se odnose na izvršavanje daljnjih plaćanja, te se suspendiraju i svi Komisijini pozivi za sredstava na temelju ove Odluke.

Članak 5.

Komisija dostavlja završno izvješće o provedbi ove Odluke Europskom parlamentu i Vijeću nakon završetka programa.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2024.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. svibnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednik

M. BARANOWSKI

([4]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

PRILOG I.

ZNANSTVENI I TEHNIČKI CILJEVI

Glavni su ciljevi programa:

1. osigurati siguran i pouzdan rad HFR-a kako bi se mogla zajamčiti raspoloživost neutronskog toka u eksperimentalne svrhe;

2. omogućiti istraživačkim institutima učinkovitu primjenu HFR-a u različitim područjima: povećanje sigurnosti nuklearnih reaktora, zdravlje (obuhvaća razvoj medicinskih izotopa), nuklearna fuzija, temeljno istraživanje i osposobljavanje te gospodarenje otpadom (uključujući mogućnost proučavanja sigurnosnih aspekata nuklearnih goriva za reaktorske sustave koji su važni za Europu).

PRILOG II.

RAŠČLAMBA DOPRINOSA

Doprinosi programu potječu iz Nizozemske i Francuske.

Raščlamba je tih doprinosa sljedeća:

Nizozemska: 26 215 000 EUR;

Francuska: 600 000 EUR;

Ukupno: 26 815 000 EUR.

Doprinosi se uplaćuju u opći proračun Unije i dodjeljuju programu. Dijelom doprinosa u okviru programa mogu se pokriti i rashodi povezani s radom HFR-a tijekom 2024. u skladu s programom rada o kojem se trebaju dogovoriti države članice koje daju doprinos i Komisija.

Ti su doprinosi fiksni i ne mogu se mijenjati s obzirom na promjene troškova rada, održavanja i razgradnje.